

**КОМУНАЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
«КИЇВСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ
ОСВІТИ ПЕДАГОГІЧНИХ КАДРІВ»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Олена ЧАСНІКОВА

17.10.2024 р. № 170

СХВАЛЕНО

Протокол засідання вченої ради

КНЗ КОР «КОІПОПК»

від 17.10.2024 р. № 8

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

**підвищення кваліфікації вчителів 7-х класів ЗЗСО,
які забезпечуватимуть реалізацію Державного стандарту базової середньої освіти
на другому (базовому предметному) циклі базової середньої освіти
у 2024/2025 навчальному році**

(за кошти субвенції з державного бюджету згідно з постановою
Кабінету Міністрів України від 05.07.2024 № 796)

Біла Церква – 2024

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Освітня програма розроблена на основі Типової програми підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують Державний стандарт базової середньої освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12 жовтня 2022 року № 904, Типової програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників з розвитку цифрової компетентності, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 10 грудня 2021 року № 1340 та відповідно до професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти», затвердженого наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 29 серпня 2024 року № 1225 «Про затвердження професійного стандарту «Вчитель загальної середньої освіти».

Освітня програма враховує основні положення Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 року № 898, Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 року № 800, інших нормативно-правових актів, що регулюють діяльність учителя (викладача), та з урахуванням стратегії реформування галузі освіти в Україні, новітніх зарубіжних і вітчизняних наукових розробок, кращих практик у галузі освіти та професійного розвитку педагогів відповідно до сучасних викликів суспільства й освіти.

Сучасний учитель (викладач) закладу освіти має бути готовим до роботи за державними освітніми стандартами в контексті реформування системи освіти, у тому числі виконання заходів щодо реалізації євроінтеграційних процесів у галузі освіти, інклюзивного підходу, посилення ролі цифрових технологій в організації освітнього процесу й активного використання технологій дистанційного навчання.

Мета освітньої програми: професійний розвиток педагогічних працівників відповідно до державної політики в галузі освіти, удосконалення раніше набутих та/або набуття нових компетентностей учителів закладів загальної середньої освіти (далі – ЗЗСО), необхідних для організації навчання, виховання та розвитку учнів відповідно до Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа», схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988-р., та на основі Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898.

Основні завдання Програми:

- забезпечити розвиток загальних і професійних компетентностей учителів закладів загальної середньої освіти;
- поглибити й розширити знання вчителів закладів загальної середньої освіти з теорії і практики навчання, що забезпечує якісні зміни в організації освітнього процесу та створює передумови для інноваційних перетворень у сучасній шкільній системі;
- активізувати розвиток значущих професійних якостей учителів закладів загальної середньої освіти;
- удосконалити вміння вчителів закладів загальної середньої освіти відповідно до основних напрямів державної політики, її європейського вектора розвитку;
- поглибити й розширити теоретичні знання із фахових і психологічно-педагогічних дисциплін;
- підготувати педагогів до використання інноваційних методів навчання для підвищення ефективності освітнього процесу.

Особливості організації освітнього процесу за цією Програмою

Освітня програма використовується з урахуванням особливості освітньої галузі.

Суб'єктом підвищення кваліфікації обирає форми організації освітнього процесу відповідно до запитів слухачів.

Вивчення деяких питань модулів, окремих тем, послідовність вивчення, загальна кількість годин на вивчення тем можуть бути зміненими, окремі питання тем програми можуть бути перенесені в інші теми залежно від загальної концепції робочої програми навчання.

Очікувані результати навчання можуть різнитися залежно від кваліфікаційної категорії та педагогічного досвіду слухачів.

Теоретичний складник освітньої програми може бути реалізований через лекції/відеолекції/вебіари/відеоконференції тощо. Практичний складник – через практикуми/навчальні тренінги/семінари/майстер-класи тощо.

Навчальні заняття в онлайн-режимі проводяться з використанням спеціального програмного забезпечення для проведення вебконференцій з обов'язковою участю слухачів.

Самостійна робота слухачів передбачає пошук, опрацювання навчальних матеріалів відповідно до запропонованих завдань, створення групових проєктів тощо. Самостійна робота виконується в позанавчальний час.

Засоби діагностики успішності навчання та форми атестації слухачів обираються самостійно суб'єктом підвищення кваліфікації.

Вивчення теми «Цифрові технології педагогічної діяльності» на основі Типової програми підвищення кваліфікації з розвитку цифрової компетентності педагогічних працівників закладів освіти, що забезпечують здобуття повної загальної середньої освіти, яка затверджена Наказом МОН України від 10.12.2021 № 1340, може бути організоване як окремий модуль, а саме – тренінг або курс.

ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ

Удосконалення раніше набутих та/або набуття нових компетентностей відповідно до професійного стандарту за професією «Вчитель закладу загальної середньої освіти» у межах професійної діяльності або галузі знань.

1. Формування та розвиток загальних компетентностей:

ЗК.01. Громадянської, через здатність діяти відповідально й свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізувати свої права й обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність сталого розвитку.

ЗК.02. Соціальної, через здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня.

ЗК.03. Культурної, здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, багатоманітність і мультикультурність у суспільстві; здатність до вираження національної культурної ідентичності, творчого самовираження.

ЗК.04. Лідерської, здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети.

ЗК.05. Підприємницької, через здатність до генерування нових ідей, виявлення та розв'язання проблем, ініціативності та підприємливості.

2. Формування та розвиток професійних компетентностей учителя для виконання робочих функцій:

A1. Мовно-комунікативної, через здатність забезпечувати здобуття освіти державною та іноземними мовами; здатність забезпечувати (за потреби) здобуття учнями освіти з урахуванням особливостей мовного середовища в закладі освіти; здатність забезпечувати навчання учнів іноземної мови в професійному колі (для вчителів і викладачів іноземної мови, а також учителів, які здійснюють освітній процес (викладають навчальні предмети) іноземними мовами, здатність формувати й розвивати мовно-комунікативні вміння і навички учнів.

A2. Предметно-методичної, через здатність моделювати зміст навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів; формувати та розвивати в учнів ключові

компетентності та уміння, спільні для всіх компетентностей; здійснювати інтегроване навчання; добирати й використовувати сучасні та ефективні методики й технології навчання, виховання та розвитку учнів; розвивати в учнів або/і студентів (відповідно до рівня освіти, який здобувається) критичне мислення; здійснювати оцінювання та моніторинг результатів навчання учнів на засадах компетентнісного підходу; формувати ціннісні ставлення в учнів.

А3. Інформаційно-цифрової, через здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею в професійній діяльності; ефективно використовувати наявні та створювати (за потреби) нові електронні (цифрові) освітні ресурси; використовувати цифрові технології в освітньому процесі (відповідно до рівня освіти, який надається).

Б.1. Психологічної, через здатність визначати і враховувати в освітньому процесі вікові й інші індивідуальні особливості учнів; використовувати стратегії роботи з учнями, які сприяють розвитку їхньої позитивної самооцінки, я-ідентичності; формувати мотивацію учнів та організовувати їхню пізнавальну діяльність.

Б.2. Емоційно-етичної, через здатність усвідомлювати особисті відчуття, почуття та емоції, потреби, керувати власними емоційними станами; конструктивно та безпечно взаємодіяти з усіма суб'єктами освітнього процесу; усвідомлювати та поцінювати взаємозалежність людей і систем у сучасному глобалізованому світі.

Б.3. Компетентність педагогічного партнерства, через здатність до суб'єкт-суб'єктної (рівноправної та особистісно зорієнтованої) взаємодії з учнями в освітньому процесі; залучати батьків до освітнього процесу на засадах партнерства; працювати в команді із залученими фахівцями, асистентами вчителя/викладача для надання додаткової підтримки особам з особливими освітніми потребами.

8.1. Інклюзивної, через здатність створювати умови, що забезпечують функціонування інклюзивного освітнього середовища; до педагогічної підтримки осіб з особливими освітніми потребами; забезпечувати в освітньому середовищі сприятливі умови для кожного з урахуванням його індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів.

8.2. Здоров'язбережувальної, через здатність організовувати безпечне освітнє середовище, використовувати здоров'язбережувальні технології під час освітнього процесу; здійснювати профілактично-просвітницьку роботу з учнями та іншими учасниками освітнього процесу щодо безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни; здатність формувати в учнів культуру здорового та безпечного життя; зберігати особисте, фізичне та психічне здоров'я під час професійної діяльності; надавати домедичну допомогу суб'єктам освітнього процесу.

8.3. Проектувальної, через здатність проектувати осередки навчання і виховання учнів.

Г.1. Прогностичної, через здатність прогнозувати результати освітнього процесу; планувати освітній процес.

Г.2. Організаційної, через здатність організовувати процес навчання, виховання і розвитку учнів; організовувати різні види і форми навчальної та пізнавальної діяльності учнів.

Г.3. Оцінювально-аналітичної, через здатність аналізувати результати навчання учнів; забезпечувати процес самооцінювання та взаємооцінювання результатів навчання учнів.

Д.1. Інноваційної, через здатність застосовувати наукові методи пізнання в освітньому процесі; використовувати інновації в професійній діяльності; застосовувати інноваційні підходи до розв'язання проблем у педагогічній діяльності.

Д.2. Компетентності навчання впродовж життя, через здатність визначати умови та ресурси професійного розвитку впродовж життя; взаємодіяти з іншими вчителями на засадах партнерства та підтримки (у рамках наставництва, супервізій тощо).

Д.3. Рефлексійної, через здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності й визначати індивідуальні професійні потреби.

**Орієнтовний навчальний план підвищення кваліфікації вчителів 7-х класів ЗЗСО
ПРИРОДНИЧОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ**

<i>Зміст програми</i>	<i>№ з/п</i>	<i>Тема заняття</i>	<i>лек.</i>	<i>пра кт.</i>	<i>сам.</i>
		Модуль 1. Нормативно-правове забезпечення реформи загальної середньої освіти			
	1.	Тема 1.1. Реалізація Концепції Нової української школи в базовій середній освіті	2		2
	2.	Тема 1.2. Державний стандарт базової середньої освіти: природнича освітня галузь		2	
		Модуль 2. Організація освітнього процесу в закладі загальної середньої освіти			
	3.	Тема 2.1. Компетентнісний підхід у викладанні природничих предметів		2	
	4.	Тема 2.2. Інтеграція в природничій освіті базового предметного циклу. STEM як освітня технологія		2	
	5.	Тема 2.3. Цифрові технології на уроках предметів природничої освітньої галузі		2	2
		Модуль 3. Організація освітнього процесу з предметів/інтегрованих курсів освітньої галузі (фізика, хімія, біологія географія)			
	6.	Тема 3.1. Модельні навчальні програми предметів природничої освітньої галузі. Особливості моделювання освітнього процесу з фізики, хімії, біології, географії	2		2
	7.	Тема 3.2. Формування дослідницьких навичок учнів в освітньому процесі з природничих предметів. Алгоритм проведення дослідження: від гіпотези до висновків	2	2	
	8.	Тема 3.3. Упровадження проєктного навчання у викладанні природничих предметів		4	
	9.	Тема 3.4. Оцінювання навчальних досягнень учнів у Новій українській школі з навчальних предметів/інтегрованих курсів природничої освітньої галузі		4	
<i>Обсяг програми</i>	1 кредит ЄКТС / 30 год (24 години – аудиторні, 6 годин – самостійна робота)		6	18	6
<i>Форма підвищення кваліфікації</i>	Інституційна (денна)				

**Орієнтовний навчальний план підвищення кваліфікації вчителів 7-х класів ЗЗСО
МАТЕМАТИЧНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ**

<i>Зміст програми</i>	<i>№ з/п</i>	<i>Тема заняття</i>	<i>лек.</i>	<i>прак т.</i>	<i>сам.</i>
		Модуль 1. Нормативно-правове забезпечення реформи загальної середньої освіти			
	1.	Тема 1.1. Реалізація Концепції Нової української школи в базовій середній освіті	2		2
	2.	Тема 1.2. Державний стандарт базової середньої освіти: математична освітня галузь		2	
		Модуль 2. Організація освітнього процесу в закладі загальної середньої освіти			

3.	Тема 2.1. Компетентнісний підхід у викладанні шкільних предметів		2	
4.	Тема 2.2. Інтеграція математики з іншими предметами		2	
5.	Тема 2.3. Цифрові технології на уроках предметів математичної освітньої галузі		2	2
	Модуль 3. Організація освітнього процесу з предметів/інтегрованих курсів математичної освітньої галузі			
6.	Тема 3.1. Модельні навчальні програми предметів математичної освітньої галузі. Особливості моделювання освітнього процесу з математики	2		2
7.	Тема 3.2. Розвиток критичного мислення здобувачів освіти в освітньому процесі з математики	2	2	
8.	Тема 3.3. Формування математичних компетентностей: розвиток логічного мислення та математичної грамотності учнів та учениць 7 класу		4	
9.	Тема 3.4. Оцінювання навчальних досягнень учнів у Новій українській школі з навчальних предметів/інтегрованих курсів математичної освітньої галузі		4	
Обсяг програми	1 кредит ЄКТС / 30 год (24 години – аудиторні, 6 годин – самостійна робота)	6	18	6
Форма підвищення кваліфікації	Інституційна (денна)			

**Орієнтовний навчальний план підвищення кваліфікації вчителів 7-х класів ЗЗСО
ІНФОРМАТИЧНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ**

<i>Зміст програми</i>	<i>№ з/п</i>	<i>Тема заняття</i>	<i>лек.</i>	<i>пра кт.</i>	<i>сам.</i>
		Модуль 1. Нормативно-правове забезпечення реформи загальної середньої освіти			
	1.	Тема 1.1. Реалізація Концепції Нової української школи в базовій середній освіті	2		2
	2.	Тема 1.2. Державний стандарт базової середньої освіти: інформатична освітня галузь		2	
	3.	Модуль 2. Організація освітнього процесу в закладі загальної середньої освіти			
	4.	Тема 2.1. Впровадження STEM-підходів в освітній процес предметів інформатичної освітньої галузі		4	
	5.	Тема 2.2. Роль інформатики у формуванні цифрових компетентностей учнів та учениць	2		
	6.	Модуль 3. Організація освітнього процесу з предметів/інтегрованих курсів інформатичної освітньої галузі			
	7.	Тема 3.1. Модельні навчальні програми предметів інформатичної освітньої галузі. Особливості моделювання освітнього процесу з інформатики	2		2
	8.	Тема 3.2. Робота з цифровими інструментами для навчання. Хмарні сервіси для організації, інтерактивні платформи для навчання, сервіси для створення	2	2	

	дидактичних матеріалів			
9.	Тема 3.3. Сучасні підходи до викладання програмування. Навчання основ алгоритмізації та програмування.		4	
10.	Тема 3.4. Оцінювання навчальних досягнень учнів у Новій українській школі з навчальних предметів/інтегрованих курсів інформатичної освітньої галузі		4	
Обсяг програми	1 кредит ЄКТС / 30 год (24 години – аудиторні, 6 годин – самостійна робота)	8	16	6
Форма підвищення кваліфікації	Інституційна (денна)			

**Орієнтовний навчальний план підвищення кваліфікації вчителів 7-х класів
ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ**

Зміст програми	№ з/п	Тема заняття	лек.	прак т.	сам.
		Модуль 1. Нормативно-правове забезпечення реформи загальної середньої освіти			
	1.	Тема 1.1. Реалізація Концепції Нової української школи в базовій середній освіті	2		2
	2.	Тема 1.2. Державний стандарт базової середньої освіти: технологічна освітня галузь		2	
		Модуль 2. Організація освітнього процесу в закладі загальної середньої освіти			
	3.	Тема 2.1. Роль технологій у формуванні ключових компетентностей учнів.		2	
	4.	Тема 2.2. Інтеграція технологічної освіти зі STEM. Упровадження міждисциплінарних підходів.		2	
	5.	Тема 2.3. Проектно-технологічна діяльність у 7-му класі		2	
		Модуль 3. Організація освітнього процесу з предметів/інтегрованих курсів технологічної освітньої галузі			
	6.	Тема 3.1. Модельні навчальні програми предметів технологічної освітньої галузі. Особливості моделювання освітнього процесу з технологій	2	2	2
	7.	Тема 3.2. Основи 3D-моделювання у технологічній освіті. Впровадження 3D-моделювання в навчальні проекти	2	2	2
	8.	Тема 3.3. Робота з матеріалами: теорія та практика Властивість традиційних і сучасних матеріалів (дерево, метал, пластик). Екологічний підхід до використання матеріалів		2	
	9.	Тема 3.4. Оцінювання навчальних досягнень учнів у Новій українській школі з навчальних предметів/інтегрованих курсів технологічної освітньої галузі		4	
Обсяг програми		1 кредит ЄКТС / 30 год (24 години – аудиторні, 6 годин – самостійна робота)	6	18	6
Форма підвищення кваліфікації	Інституційна (денна)				

**Орієнтовний навчальний план підвищення кваліфікації вчителів 7-х класів
СОЦІАЛЬНОЇ ТА ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ**

<i>Зміст програми</i>	<i>№ з/п</i>	<i>Тема заняття</i>	<i>лек.</i>	<i>прак т.</i>	<i>сам.</i>
		Модуль 1. Нормативно-правове забезпечення реформи загальної середньої освіти			
	1.	Тема 1.1. Реалізація Концепції Нової української школи в базовій середній освіті	2		2
	2.	Тема 1.2. Державний стандарт базової середньої освіти: соціальна та здоров'язбережувальна освітня галузь		2	
		Модуль 2. Організація освітнього процесу в закладі загальної середньої освіти			
	3.	Тема 2.1. Формування культури здоров'я в закладі освіти. Інтеграція соціально-емоційних та здоров'язбережувальних тем в освітній процес		2	
	4.	Тема 2.2. Упровадження міждисциплінарних підходів в освітньому процесі з предметів соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі		2	
	5.	Тема 2.3. Навчання правил поведінки в надзвичайних ситуаціях в умовах воєнного стану		2	
		Модуль 3. Організація освітнього процесу з предметів/інтегрованих курсів соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі			
	6.	Тема 3.1. Модельні навчальні програми предметів соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі. Особливості моделювання освітнього процесу	2		2
	7.	Тема 3.2. Тренінгові методи у розвитку соціальних навичок. Проведення інтерактивних занять: круглі столи, воркшопи, дебати		4	
	8.	Тема 3.3. Формування навичок безпеки життєдіяльності. Навчання правил поведінки в надзвичайних ситуаціях. Використання сучасних симуляторів для навчання.		4	
	9.	Тема 3.4. Оцінювання навчальних досягнень учнів у Новій українській школі з навчальних предметів/інтегрованих курсів соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі		4	
Обсяг програми	1 кредит ЄКТС / 30 год (24 години – аудиторні, 6 годин – самостійна робота)		4	20	6
Форма підвищення кваліфікації	Інституційна (денна)				

**Орієнтовний навчальний план підвищення кваліфікації вчителів 7-х класів
ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА**

<i>Зміст програми</i>	<i>№ з/п</i>	<i>Тема заняття</i>	<i>лек.</i>	<i>прак т.</i>	<i>сам.</i>
		Модуль 1. Нормативно-правове забезпечення реформи загальної середньої освіти			
	1.	Тема 1.1. Реалізація Концепції Нової української школи в базовій середній освіті	2		2

	2.	Тема 1.2. Державний стандарт базової середньої освіти: освітня галузь фізична культура		2	
		Модуль 2. Організація освітнього процесу в закладі загальної середньої освіти			
	3.	Тема 2.1. Нові стандарти освіти у фізичній культурі. Роль фізичного виховання у формуванні ключових компетентностей учнів та учениць		2	
	4.	Тема 2.2. Організація спортивних заходів у школі. Роль фізичної культури у зміцненні шкільної спільноти		2	2
	5.	Тема 2.3. Урахування вікових і фізичних особливостей учнів в освітньому процесі з фізичної культури		2	
		Модуль 3. Організація освітнього процесу з предметів/інтегрованих курсів освітньої галузі фізична культура			
	6.	Тема 3.1. Модельні навчальні програми предметів освітньої галузі фізична культура. Особливості моделювання освітнього процесу з фізичної культури	2		2
	7.	Тема 3.2. Ознайомлення з новими видами спорту (чирлідінг, фрісбі, петанк)	2	2	
	8.	Тема 3.3. Використання сучасного інвентарю в школі. Практичні вправи для впровадження нових видів спорту		4	
	9.	Тема 3.4. Оцінювання навчальних досягнень учнів у Новій українській школі з навчальних предметів/інтегрованих курсів освітньої галузі фізична культура		4	
Обсяг програми	1 кредит ЄКТС / 30 год (24 години – аудиторні, 6 годин – самостійна робота)		6	18	6
Форма підвищення кваліфікації	Інституційна (денна)				

**Орієнтовний навчальний план підвищення кваліфікації вчителів 7-х класів ЗЗСО
МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ**

Зміст програми	№ з/п	Тема заняття	лек.	пра кт.	сам.
		Модуль 1. Нормативно-правове забезпечення реформи загальної середньої освіти			
	1.	Тема 1.1. Реалізація Концепції Нової української школи в базовій середній освіті	2		2
	2.	Тема 1.2. Державний стандарт базової середньої освіти: мистецька освітня галузь		2	
		Модуль 2. Організація освітнього процесу в закладі загальної середньої освіти			
	3.	Тема 2.1. Інтеграція мистецької освіти з іншими освітніми галузями. Проведення тематичних уроків, присвячених українській культурі.		2	
	4.	Тема 2.2. Інтеграція в мистецькій освіті базового предметного циклу. STEAM як освітня технологія		2	
	5.	Тема 2.3. Цифрові технології на уроках предметів мистецької освітньої галузі		2	2

	Модуль 3. Організація освітнього процесу з предметів/інтегрованих курсів мистецької освітньої галузі			
6.	Тема 3.1. Модельні навчальні програми предметів мистецької освітньої галузі. Особливості моделювання освітнього процесу з мистецьких предметів	2		2
7.	Тема 3.2. Використання мобільних додатків для вивчення музики та малювання	2	2	
8.	Тема 3.3. Упровадження проєктного навчання у викладанні предметів/інтегрованих курсів мистецької освітньої галузі		4	
9.	Тема 3.4. Оцінювання навчальних досягнень учнів у Новій українській школі з навчальних предметів/інтегрованих курсів мистецької освітньої галузі		4	
Обсяг програми	1 кредит ЄКТС / 30 год (24 години – аудиторні, 6 годин – самостійна робота)	6	18	6
Форма підвищення кваліфікації	Інституційна (денна)			

**Орієнтовний навчальний план підвищення кваліфікації вчителів 7-х класів ЗЗСО
МОВНО-ЛІТЕРАТУРНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ**

Зміст програми	№ з/п	Тема заняття	лек.	пра кт.	сам.
		Модуль 1. Нормативно-правове забезпечення реформи загальної середньої освіти			
	1.	Тема 1.1. Реалізація Концепції Нової української школи в базовій середній освіті	2		2
	2.	Тема 1.2. Державний стандарт базової середньої освіти: мовно-літературна освітня галузь		2	
		Модуль 2. Організація освітнього процесу в закладі загальної середньої освіти			
	3.	Тема 2.1. Компетентнісний підхід у викладанні української мови та літератури, зарубіжної літератури		2	
	4.	Тема 2.2. Роль літератури у розвитку національної та культурної ідентичності		2	
	5.	Тема 2.3. Цифрові платформи для розвитку творчих здібностей учнів		2	2
		Модуль 3. Організація освітнього процесу з предметів/інтегрованих курсів мовно-літературної освітньої галузі			
	6.	Тема 3.1. Модельні навчальні програми предметів мовно-літературної освітньої галузі. Особливості моделювання освітнього процесу з української мови та літератури, зарубіжної літератури	2		2
	7.	Тема 3.2. Використання літературних творів для формування етичних і моральних орієнтирів учнів	2	2	
	8.	Тема 3.3. Розвиток читацької компетентності та мовних навичок учнів сучасними засобами навчання		4	
	9.	Тема 3.4. Оцінювання навчальних досягнень учнів у Новій українській школі з навчальних предметів/інтегрованих курсів		4	

	мовно-літературної освітньої галузі			
Обсяг програми	1 кредит ЄКТС / 30 год (24 години – аудиторні, 6 годин – самостійна робота)	6	18	6
Форма підвищення кваліфікації	Інституційна (денна)			

**Орієнтовний навчальний план підвищення кваліфікації вчителів 7-х класів ЗЗСО
МОВНО-ЛІТЕРАТУРНОЇ (ІНШОМОВНОЇ) ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ**

Зміст програми	№ з/п	Тема заняття	лек.	пра кт.	сам.
		Модуль 1. Нормативно-правове забезпечення реформи загальної середньої освіти			
	1.	Тема 1.1. Реалізація Концепції Нової української школи в базовій середній освіті	2		2
	2.	Тема 1.2. Державний стандарт базової середньої освіти: мовно-літературна (іншомовна) освітня галузь		2	
		Модуль 2. Організація освітнього процесу в закладі загальної середньої освіти			
	3.	Тема 2.1. Компетентнісний підхід у викладанні іноземних мов. Використання диференційованого підходу залежно від рівня володіння мовою		2	
	4.	Тема 2.2. Інтерактивні технології навчання та проєктна діяльність на уроках іноземних мов		2	
	5.	Тема 2.3. Використання культурного контексту для покращення мовленнєвих навичок учнів та учениць		2	2
		Модуль 3. Організація освітнього процесу з предметів/інтегрованих курсів мовно-літературної (іншомовної) освітньої галузі			
	6.	Тема 3.1. Модельні навчальні програми предметів мовно-літературної (іншомовної) освітньої галузі. Особливості моделювання освітнього процесу з іноземних мов	2		2
	7.	Тема 3.2. Розвиток граматичних та лексичних навичок через контекст	2	2	
	8.	Тема 3.3. Мультимедійні технології в навчанні іноземним мовам: відео, аудіо, інтерактивні платформи		4	
	9.	Тема 3.4. Оцінювання навчальних досягнень учнів у Новій українській школі з навчальних предметів/інтегрованих курсів мовно-літературної (іншомовної) освітньої галузі		4	
Обсяг програми		1 кредит ЄКТС / 30 год (24 години – аудиторні, 6 годин – самостійна робота)	6	18	6
Форма підвищення кваліфікації	Інституційна (денна)				

**Орієнтовний навчальний план підвищення кваліфікації вчителів 7-х класів ЗЗСО
ГРОМАДЯНСЬКОЇ ТА ІСТОРИЧНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ**

<i>Зміст програми</i>	<i>№ з/п</i>	<i>Тема заняття</i>	<i>лек.</i>	<i>практ.</i>	<i>сам.</i>
		Модуль 1. Нормативно-правове забезпечення реформи загальної середньої освіти			
	1.	Тема 1.1. Реалізація Концепції Нової української школи в базовій середній освіті	2		2
	2.	Тема 1.2. Державний стандарт базової середньої освіти: громадянська та історична освітня галузь		2	
		Модуль 2. Організація освітнього процесу в закладі загальної середньої освіти			
	3.	Тема 2.1. Використання інтердисциплінарних підходів при викладанні історії. Формування виявлення про історичний процес у контексті сучасних глобальних змін		2	
	4.	Тема 2.2. Методики викладання історії України в контексті національної ідентичності		2	
	5.	Тема 2.3. Інтеграція громадянської та історичної освіти з предметами різних освітніх галузей		2	2
		Модуль 3. Організація освітнього процесу з предметів/інтегрованих курсів громадянської та історичної освітньої галузі			
	6.	Тема 3.1. Модельні навчальні програми предметів громадянської та історичної освітньої галузі	2		2
	7.	Тема 3.2. Використання мультимедійних та цифрових ресурсів на уроках історії та громадянської освіти	2	2	
	8.	Тема 3.3. Упровадження проєктного навчання у викладання історії та громадянської освіти		4	
	9.	Тема 3.4. Оцінювання навчальних досягнень учнів у Новій українській школі з навчальних предметів/інтегрованих курсів громадянської та історичної освітньої галузі		4	
<i>Обсяг програми</i>	1 кредит ЄКТС / 30 год (24 години – аудиторні, 6 годин – самостійна робота)		6	18	6
<i>Форма підвищення кваліфікації</i>	Інституційна (денна)				

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

МОДУЛЬ 1. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕФОРМИ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Тема 1.1. Реалізація Концепції Нової української школи в базовій середній освіті

Законодавство в галузі освіти. Мета й ключові компоненти Концепції Нової української школи. Педагогіка партнерства, дитиноцентризм. Сутнісні ознаки компетентностей. Формування та розвиток ключових компетентностей. Наскрізнi вміння як основа для формування компетентностей.

Тема 1.2. Державний стандарт базової середньої освіти

Структура Державного стандарту базової середньої освіти. Ціннісні орієнтири базової середньої освіти. Освітні галузі. Мета і компетентнісний потенціал освітніх галузей, що забезпечує формування всіх ключових компетентностей. Загальні результати навчання.

Конкретні результати навчання. Орієнтири для оцінювання. Забезпечення наступності в базовій середній освіті. Інтеграція освітніх галузей.

Тема 1.3. Типова освітня програма і типовий навчальний план. Освітня програма закладу освіти

Типова освітня програма для 5–9 класів закладів загальної середньої освіти. Автономія закладів освіти в організації освітнього процесу. Роль міжособистісної взаємодії та роботи в команді для формування й реалізації спільної мети. Модельна навчальна програма, її зміст та структура. Розроблення навчальної програми. Планування освітньої діяльності ЗЗСО. Командна робота. Академічна свобода вчителя в реалізації змісту освіти.

Модуль 2. Організація освітнього процесу в закладі загальної середньої освіти

Тема 2.1. Сучасні підходи до навчання в Новій українській школі

Підхід як стратегія навчання, що поєднує в собі методи, форми, прийоми навчання. Основні характеристики компетентнісного, діяльнісного, особистісно орієнтованого, інтерактивного, середовищного підходів. STEM- орієнтований підхід у навчанні предметів. Взаємозалежність, взаємодоповнюваність підходів до орієнтації сучасного освітнього процесу на особистість; їх реалізація в умовах очного, дистанційного та змішаного навчання.

Зміна пріоритетів в освітньому процесі від накопичення знань до розвитку життєвих навичок.

Проблемне навчання: сутність, механізм, освітні інструменти. Проєктне навчання: сутність, переваги, планування навчального проєкту. Спільні й відмінні риси проблемного та проєктного навчання. Кооперативне навчання:

методи, умови ефективного перебігу, матриця оцінювання групової діяльності учнів; стратегії кооперації в класі.

Глибинне навчання. Розвиток критичного мислення й когнітивної гнучкості.

Компетентнісно орієнтовані завдання як умова реалізації компетентнісного підходу до навчання. Структура та методичні орієнтири для конструювання компетентнісно орієнтованих завдань.

Практична зорієнтованість навчання. Включення учня в навчальну діяльність як активного суб'єкта. Рефлексивність навчання.

Тема 2.2. Безпечне та мотивувальне освітнє середовище Нової української школи

Психологічно-фізіологічні та інші індивідуальні особливості учнів підліткового віку, їх урахування в організації освітнього процесу. Принцип наступності для базової середньої освіти та психологічні механізми соціалізації та саморозвитку особистості учнів у сучасному освітньому просторі. Спілкування як провідна діяльність учнів підліткового віку, її врахування в організації освітнього процесу. Фізичний, психічний, соціальний і духовний розвиток особистості та реалізація творчого потенціалу учнів. Стратегії роботи з учнями, які сприяють розвитку їхньої позитивної самооцінки та Я-концепції загалом. Розвиток емоційного інтелекту учасників освітнього процесу. Розвиток критичного мислення й нестандартного розв'язування проблем.

Менеджмент навчальної діяльності. Індивідуальна освітня траєкторія учня: принципи побудови та планування. Становлення цілеспрямованої мотиваційної активності суб'єкта уміння. Психологічно-педагогічні інструменти для планування, моніторингу, організації та оцінки заходів, спрямованих на формування мотивації навчання й пізнавальної діяльності, підвищення рівня якості навчання, психологічної безпеки, комфорту й учнівського самоврядування. Формування комплексного плану вдосконалення освітнього процесу на основі системного аналізу сильних і слабких сторін (8/TOT-аналіз). Конструювання освітнього контенту з огляду на 'кліпове' мислення учнів. Використання діяльнісних методів навчання. Організація евристичного навчання й розвиток креативності. Ефективний план уроку (основи тайм-менеджменту, чіткі та зрозумілі інструкції, паузи для мозку і тіла, зміна видів діяльності тощо).

Нові соціально-професійні ролі вчителя НУШ: фасилітатор, тьютор, коуч. Особистісна готовність педагога до змін у контексті реалізації змісту Концепції НУШ. Роль учителя Нової

української школи у створенні учнівської спільноти, розвитку демократичних цінностей, встановленні правил взаємодії, розвитку лідерства й навичок співпраці. Розвиток конфліктологічної компетентності вчителя та медіація в освітній діяльності. Створення психологічно безпечного освітнього середовища. Запобігання булінгу. Суб'єктивне благополуччя як критерій адаптованості учасників освітнього процесу в освітньому просторі. Тема 2.3. Цифрові технології педагогічної діяльності

Поняття електронного (цифрового) освітнього середовища. Можливості, переваги та виклики створення цифрового освітнього середовища.

Відповідальна і безпечна поведінка в цифровому просторі. Захист цифрових пристроїв, персональних даних та електронних (цифрових) освітніх ресурсів. Захист від небажаного контенту.

Маніпуляційні технології та пропаганда в Інтернет-середовищі.

Оцінювання достовірності даних і надійності цифрових джерел і ресурсів.

Класифікація та призначення електронних (цифрових) освітніх ресурсів. Огляд національних і регіональних освітніх ресурсів. Добір і модифікація електронних (цифрових) освітніх ресурсів з урахуванням мети, умов навчання, віку та потреб здобувачів освіти. Оцінювання ефективності обраних електронних (цифрових) ресурсів для досягнення навчальних цілей.

Цифрові інструменти для оцінювання, зворотного зв'язку та рефлексії навчання. Цифрові сервіси для отримання даних про прогрес здобувачів освіти. Використання даних, згенерованих цифровими сервісами, для прийняття рішень щодо освітнього процесу.

Цифрові інструменти та ресурси для професійного спілкування, обміну досвідом, комунікації зі здобувачами освіти, батьками, колегами, іншими особами. Правила спілкування онлайн.

Створення, зберігання, систематизація та організація спільної роботи з цифровими освітніми ресурсами. Захист авторських прав у мережі Інтернет. Надання доступу до електронних (цифрових) освітніх ресурсів. Поширення та спільне використання електронних (цифрових) освітніх ресурсів. Дотримання академічної доброчесності та вимог законодавства України під час створення та модифікації електронних (освітніх) ресурсів.

Модуль 3. Організація освітнього процесу з предметів/інтегрованих курсів освітньої галузі (за навчальними предметами)

Тема 3.1. Навчально-методичне забезпечення освітнього процесу предметів освітньої галузі

Основні поняття навчально-методичного забезпечення. Визначення понять «навчально-методичне забезпечення», «освітній процес», «освітня галузь». Структура навчально-методичного забезпечення: навчальні підручники та посібники, методичні рекомендації, електронні ресурси. Роль навчально-методичного забезпечення у формуванні компетентностей учнів. Аналіз сучасних методичних матеріалів. Електронні платформи й інструменти. Роль учителя у створенні та реалізації навчально-методичного забезпечення. Співпраця з іншими вчителями для створення методичних матеріалів. Формування освітнього середовища: мотивація, інтерактивність, різноманіття завдань.

Тема 3.2. Особливості викладання предметів/інтегрованих курсів освітньої галузі

Мета та компетентнісний потенціал освітньої галузі. Вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів. Наступність у досягненні очікуваних результатів освітньої галузі між ланками й циклами освіти. Розвиток наскрізних умінь учнів/учениць через навчальні предмети/інтегровані курси освітньої галузі.

Визначення послідовності досягнення результатів навчання учнів із навчального предмета (інтегрованого курсу). Опис змісту навчального предмета (інтегрованого курсу) та видів навчальної діяльності учнів. Особливості реалізації різних видів навчальної діяльності в освітньому процесі, узгодження її вимог, змісту тощо з відповідною освітньою галуззю Державного стандарту.

Планування навчальних занять на основі модельних навчальних програм або навчальних

програм, затверджених педагогічною радою закладу освіти.

Реалізація діяльнісного, компетентнісного та інтегрованого підходів у навчанні учнів/учениць на уроках.

Реалізація інтегративного підходу у навчанні учнів/учениць.

Інтегрований курс. Інтегрований урок.

Використання методик і технологій навчання, виховання та розвитку учнів /учениць для досягнення очікуваних результатів навчання освітньої галузі та формування ціннісних ставлень. Технології, які застосовуються в НУШ (діяльнісний підхід, проблемне навчання, кооперативне навчання, проєктне навчання, технології розвитку критичного мислення, технології розвитку креативного мислення тощо).

Тема 3.3. Оцінювання навчальних досягнень учнів у Новій українській школі з навчальних предметів/інтегрованих курсів освітньої галузі

Оцінювання та оцінка. Принципи оцінювання. Вимоги законодавства щодо академічної доброчесності під час оцінювання результатів навчання учнів, механізми її забезпечення. Функції та форми оцінювання. Об'єкти оцінювання: ключові компетентності, наскрізні вміння, результати навчання.

Основні види оцінювання: формувальне, поточне, підсумкове (тематичне, семестрове, річне), державна підсумкова атестація. Критерії та шкали (підходи) оцінювання. Орієнтовна рамка оцінювання навчальних досягнень здобувачів базової середньої освіти. Свідомість досягнень.

Практика й інструменти оцінювання. Поточне і підсумкове оцінювання. Формувальне оцінювання. Сутність формувального оцінювання.

Навчальні цілі й критерії успіху. Зворотний зв'язок, методи отримання вчителем зворотного зв'язку щодо сприймання та розуміння учнями навчального матеріалу. Самооцінювання та взаємооцінювання результатів навчання учнів. Педагогічні техніки, методи і прийоми формувального оцінювання, інструменти (паперові, цифрові тощо) реалізації. Оцінювання результату й процесу групової форми діяльності (парна, командна тощо).

Розроблення й аналіз завдань для оцінювання результатів навчання учнів відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти.

Міжнародний досвід з проблеми оцінювання (PIZA, TIMSS тощо).

Організаційно-педагогічні умови оцінювання в закладі освіти. Система оцінювання результатів навчання учнів у школі: відкритість і прозорість системи оцінювання; правила і процедури; особистісна відповідальність учнів за результати навчання. Автономія закладу освіти у розробленні власної системи, планів оцінювання. Оцінювання ключових компетентностей і наскрізних умінь учнів. Удосконалення навичок учителів, учнів і батьків/осіб, які їх замінюють, з оцінювання.

Список використаних і рекомендованих джерел

1. Бахтіна Г. П. Інформатизація суспільства та проблема «кліпового мислення». URL: <http://kpi.ua/1102-7>
2. Безпека під час навчання: рекомендації щодо організації укриття. URL: <https://bit.ly/3YITGVN>
3. Бобровський М. В., Горбачов С. І., Заплотинська О. О. Абетка для директора. Рекомендації до побудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладі загальної середньої освіти. Київ : Державна служба якості освіти, 2019. 240 с. URL: <https://bit.ly/3WgK1Ou>
4. Богосвятська А., Кудрик Л. Комунікативна компетентність педагога-коуча. *Зарубіжна література в школах України*. 2020. № 4. С.12–17.
5. Вагнер Т., Дінтерсміт Т. Мистецтво навчати. Як підготувати дитину до реального життя / пер. з англ. Н. Борис. Київ : Наш формат, 2017. 312 с.
6. Використання Kahoot у навчально-виховному процесі: веб-сайт. URL:

<https://bit.ly/3Vmanig>

7. Вукіна Н. В., Дементієвська Н. П., Сущенко І. М. Критичне мислення: як цьому навчати: наук.-метод. посіб. / за наук. ред. О. І. Пометун. Харків, 2007. 190 с.
8. Гусак В. М. Нові ролі педагога у контексті реформ сучасної української школи. *Педагогіка партнерства як основа розвитку суб'єктів освітньої діяльності в умовах НУШ*: матеріали наук.-практ. конф. URL: <http://conf.zippo.net.ua/?p=79>
9. Державний стандарт базової загальної освіти : Постанова КМУ від 30.09.2020 № 898. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-%D0%BF#Text>
10. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: підручник. 3-тє вид., випр. Київ : Академвидав, 2015. 304 с.
11. Ділова активність. Методичний посібник з дидактичним наповненням для вчителів, вихователів, класних керівників (загальний ресурс) / за заг. ред. П. Гнуса. Львів, 2001. 192 с.
12. Євтух М. Б., Черкашина Т. В. Педагогічна система самопізнання і особистісно-професійного самовдосконалення : підручник. Черкаси : Видавець Чабаненко Ю.А., 2017. 348 с.
13. Зязюн І. А. Педагогіка добра: ідеали і реалії : наук.-метод. посібник. Київ: МАУП, 2000. 312 с.
14. Карамушка Л. М., Шевченко А. М. Забезпечення психологічного здоров'я менеджерів та педагогічних працівників освітніх організацій в умовах Нової Української школи : навчально-методичний посібник. Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України, 2022. 157 с.
15. Книш І. В. Кліпове мислення як норма та прояв геніальності. *Нові виміри духовності на початку XXI століття* : матеріали VI Міжнародної online конференції (24–25 травня 2018 року, Сумський державний університет) / за ред. проф. І. П. Мозгового. 2018. С. 48– 49.
16. Кобинець Я. Підходи Нової української школи, або Шлях до дитячого серця. URL: <https://bit.ly/3Fjy05x>.
17. Козира В. М. Технологія розвитку критичного мислення у навчальному процесі: навч.-метод. посіб. для вчителів. Тернопіль : ТОКШПО, 2017. 60 с.
18. Конституція України. Основний закон. Київ, 1996. URL: <https://bit.ly/3Wl5vu3>
19. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року : Розпорядження КМУ від 14.12.2016 № 988-р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-p>
20. Корнієнко О. Р. Про актуальність запровадження STEM-навчання в Україні. URL: <https://elenakornienko.blogspot.com/2016/02/stem.html> (дата звернення: 18.03.2024).
21. Кремень В. Г. Світ знання : людина, наука, освіта. Київ : Знання України, 2016. 87 с.
22. Кремень В. Г. Філософія національної ідеї. Людина. Освіта. Соціум. Київ : Грамота, 2007. 576 с.
23. Крижанівський В. В. Природнича освіта в умовах реформування Нової української школи. *Педагогічний вісник*. 2022. № (3)109. С. 32–33.
24. Крижанівський В. В. STEM-географія: навчально-методичний посібник. Частина 1. Черкаси : КНЗ «ЧОПОПП ЧОР», 2023. 24 с.
25. Макаренко В. М., Туманцова О. О. Як опанувати технологію формування критичного мислення. Харків : ВГ «Основа», 2008. 320 с.
26. Матеріали проекту «Про.Спільноти: безпечне та сприятливе середовище для навчання дітей». URL: <https://prosvitcenter.org/projects-and-program/proiekt-pro-spilnoty-bezpechne-ta-spryiatlyve-seredovishche-dlia-navchannia-ditey/>
27. Методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу в школах у 2024/2025 навчальному році / м-во освіти і науки України. Київ, 2023. URL: <https://bit.ly/3VVl00D>
28. Методичні рекомендації щодо розвитку STEM-освіти в закладах загальної середньої та позашкільної освіти у 2023/2024 навчальному році (Лист ІМЗО від 01.08.2023 № 21/08- 1242).
29. Мова і міжкультурна комунікація: теорія та практика : монографія / за наук. ред. Н. Сизоненко. Київ : Вид-во Ліра-К, 2020. 256 с.

30. Модельні навчальні програми. URL: <https://imzo.gov.ua/model-ni-navchal-ni-prohramy/>
31. Навчаємо мислити критично: посіб. для вчителів / авт.-уклад. О. І. Пометун, І. М. Сущенко. Дніпро : ЛПРА, 2016. 144 с.
32. Нова українська школа: poradnik dla vchytelja / za zag. red. H. M. Bibik. Київ : Літера ЛТД, 2019. 208 с.
33. Олексюк О. Р. Деякі аспекти синергетичних ефектів у впровадженні STEM-освіти. *Розвиток професійної майстерності педагога в умовах нової соціокультурної реальності*: збірник тез III міжн. наук.-практ. конф. (м. Тернопіль, 9–10 квітня. 2020 р.). С. 263–265.
34. Онопрієнко О. В. Формувальне оцінювання навчальних досягнень учнів: сутність і методика здійснення. *Український педагогічний журнал*. 2016. № 4. С. 36–42.
35. Опачко М. В. Філософія сучасної освіти: навчально-методичний посібник. Ужгород : УжНУ, 2016. 72 с.
36. Пометун О. Енциклопедія інтерактивного навчання. Посібник для вчителя. Київ, 2014. 280 с.
37. Пометун О. І. Нова українська школа: розвиток критичного мислення учнів початкової школи : навч.-метод. посіб. Київ : Вид. дім «Освіта», 2020. 192 с.
38. Про деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників : Постанова КМУ від 21.08.2019 № 800 (зі змінами, внесеними згідно з Постановою КМУ від 27.12.2019 №1133). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-%D0%BF#Text>.
39. Про забезпечення санітарно-епідемічного благополуччя населення : Закон України від 24.02.1994 р. № 4004-XII. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1994, № 27, ст. 218. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4004-12#Text>
40. Про засади функціонування ринку електричної енергії України: Закон України № 663- VII від 24.10.2013 № 663-VII.
41. Про затвердження Положення про єдину державну систему цивільного захисту : Постанова КМУ від 09.01.2014 №11. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/11-2014-%D0%BF#Text>
42. Про затвердження Положення про організацію оповіщення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій та зв'язку у сфері цивільного захисту : Постанова КМУ від 27.09.2017 №733. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/733-2017-%D0%BF#Text>
43. Про об'єкти підвищеної небезпеки : Закон України від 18.01.2001 р. № 2245-III. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, № 15, ст. 73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua> ›
44. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. Голос України. 2017. 27 верес. (№ 178-179). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
45. Про повну загальну середню освіту : Закон України від 16.01.2020 № 463-IX. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2020, № 31, ст. 226. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>
46. Про правовий режим воєнного стану : Закон України від 05.12.2015 № 389-VIII. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 28, ст. 250. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>
47. Про схвалення Концепції розвитку природничо-математичної освіти (STEM-освіти) URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-shvalennyakoncepciyi-rozvitku-a960r> (дата звернення: 18.03.2024).
48. Проект розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Стратегії інноваційного розвитку України на період до 2030 року» URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/gromadskeobgovorennya/2018/10/22/innovatsiyного-rozvitkuukraini.pdf> (дата звернення: 18.03. 2024).
49. Професійний стандарт за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)» : Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та

сільського господарства України від 23.12.2020 р. № 2736-20. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v2736915-20#Text>

50. Смагіна Т. М. Зміщення акцентів з hard skills на soft skills в підвищенні професійної компетентності педагогів у системі післядипломної освіти. *Розвиток професійної компетентності педагогів у системі післядипломної педагогічної освіти регіону*: збірник матеріалів конференції. Житомир, 2017. С. 21–29.

51. Теорія та практика змішаного навчання : монографія / В. Кухаренко та ін. ; за ред. В. Кухаренка. Харків : Міськдрук, 2016. 284 с.

52. Типова програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників з розвитку цифрової компетентності : Наказ МОН України від 10.12.2021 №1340. URL: <https://bit.ly/3XRhd0W>

53. Типове положення про проведення супервізії впровадження Концепції «Нова українська школа» / уклад. : Н. І. Клокар, О. В. Нікулочкіна. Київ, 2018. 6 с.

54. Типові освітні програми. URL: <https://bit.ly/3EW5dlM>

55. Цифрова трансформація освіти і науки. URL: <https://bit.ly/3iZgvys>

56. Шлейхер А. Найкращий клас у світі: як створити освітню систему 21-го століття / пер. з англ. Г. Лелів. Львів : Літопис, 2018. 296 с.

57. Юр'єва Г. В. Компетентнісний підхід у навчанні. *Географія*. 2018. № 19–20 (359–360). С. 14–17.